

226

Arhivă: România la Bienala de Arhitectură de la Veneția

Director	arh. Bruno Andreșoiu
Redactor-șef	arh. Anda Zota
Grafică	Cătălin Artenie
Secretar de redacție	Andreea Amzoiu
Redactori	Manuela Zipsi, Iuliana Dumitru, Cristian Brăcăcescu, Viorica Buică, Ioana Păunescu, Anca Rotar
Colaboratori	Ruxandra Enache, Ioana Man, Catrinel Negru
Fotografie	Șerban Bonciocat, Andrei Mărgulescu, Vlad Pătru, Sabin Prodan, Cristina Stamate, Arthur Țințu
DTP, Procesare imagine	Cristian David
PR & Comunicare	Simona Gabriela Noaptes, Ana Liana Grigore
Publicitate & Marketing	Petre Lică – petre.lica@igloo.ro Alexandru David – alexandru.david@igloo.ro
Financiar	Ioana Nastea, Magnolia Boștinaru
Abonamente / Distribuție	Alina Dobrinioiu – abonamente@igloo.ro Petre Ghidarcea – distributie@igloo.ro
Tipar	BT Production

A Brezoianu 4
050023, București S5
T 021 313 411 8
@ office@igloo.ro

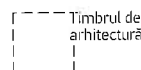
igloo.ro
facebook.com/igloo.magazine
instagram.com/igloo.magazine

București, © igloomedia, 2025
ISSN 1583-7688

Toate drepturile sunt rezervate.
Ele sunt protejate de legile în vigoare privitoare la dreptul de autor.
Orice reproducere totală sau în detaliu, prin orice fel de mijloace de copiere
sau transmisie, este interzisă fără acordul editurii Igloo Media.

ORDINUL
ARHITECTILOR
DIN ROMANIA

Timbrul de
arhitectură

- 10 *Adaptive reuse. Spațiu și istorie în romanul Milioanele arlechinului*
- 12 „Cât timp încapă într-un obiect?”
- 14 Un joc cu reguli instabile: *Sauver la Princesse*
- 16 Zece ani de experimente urbane. RDW x Concéntrico: spații comune, întrebări împărtășite
- 20 *Dormant Dialogues – Obiectul care așteaptă*
- 22 Ecouri în spațiu: despre șoapte, memorie și responsabilitate curatorială

din România

Arhitectură

- 28 Un cămin inteligent, la Brașov
- 36 Recuperarea unei locuințe și a unei șuri la țară, în județul Cluj
- 42 Memorie și atmosferă. Școala veche din Tohani
- 48 Compoziție în doi (timp): un duo locativ într-un singur gest arhitectural
- 56 Le Pélican sportif. Sau despre cum a ajuns o pasăre dolofană simbolul (în franceză, al) celei mai noi baze sportive din Tulcea

Interior

- 66 O nouă experiență de retail: Flagship store Ami Amalia

Patrimoniu

- 72 Restaurarea Cazinoului din Constanța. Readucerea experienței Art Nouveau în viața publicului

Spațiu public

- 82 Piatră, sticlă, apă. Amenajarea Piațetei Independenței din Oradea

Design

- 88 Grădina de simboluri: bijuterie by Sorina Cotea

Business

- 92 Primavera Development – echilibrul asumat între viziune arhitecturală, exigențe financiare și responsabilitate față de oraș

În dialog

- 102 Arhitectură și filosofie. Călătorie în „propriul șantier lăuntric”. Cosmin Pavel – Ștefan Vianu

- 109 Arhivă: România la Bienala de Arhitectură de la Veneția
- 110 Arhiva deschisă: Pavilionul României între memorie, experiment și poziționare critică
- 112 Ziduri albe, cămăși negre
- 116 2025. *Human Scale*: Desenul ca instrument de gândire

- 124 2023. *Acum – Aici – Acolo*. Invenții uitate, viitoruri latente
- 128 2021. *Fading Borders*. Migrație, patrimoniu și viitorul locuirii
- 132 2018. *Mnemonics*. Interstii arhitecturale și afective
- 136 2016. Mecanisme și dorințe: *Selfie Automaton*
- 140 2014. *Site Under Construction*. Șantierul modernității rămâne deschis
- 144 2010. 94 de metri pătrați de intimitate arhitecturală: 1:1

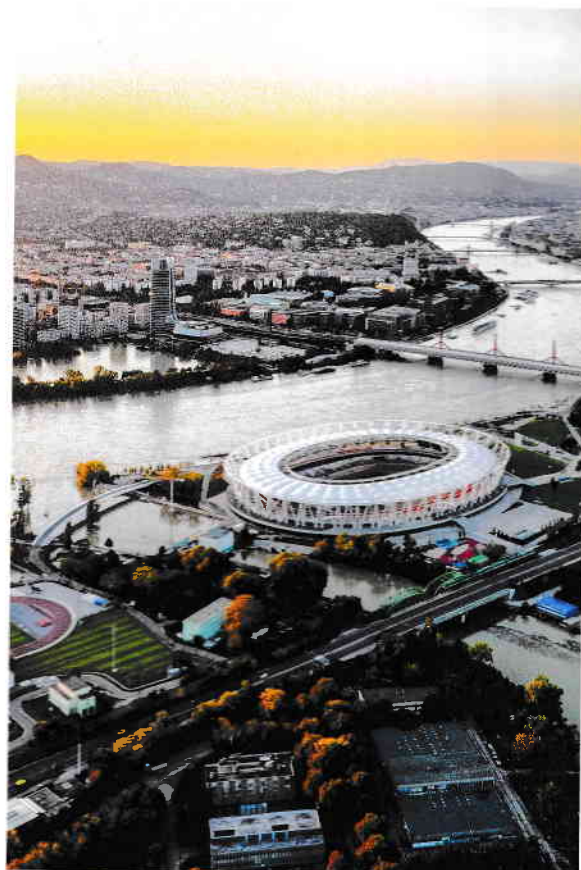
Seen City

- 148 Orașul mașinilor

Internațional

Arhitectură

- 152 La firul ierbii. Spectacolul arhitectural al stadioanelor
- 153 Hainele noi ale unei legende – stadionul Santiago Bernabéu
- 156 SAP Garden, o nouă arenă sportivă în Olympiapark, München
- 160 Sport la Dunăre: Stadionul Național de Atletism din Budapesta

igloo înCerc

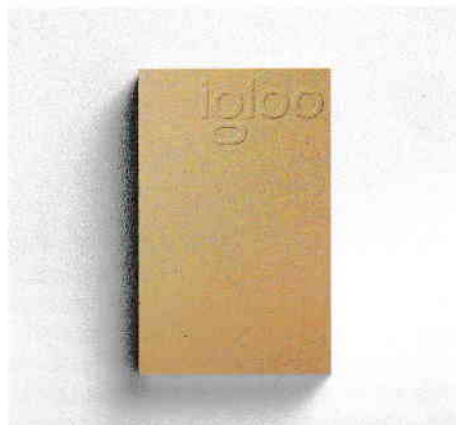
- 166 Vederi din Țara Ovăzului
- 168 **deStat**: O casă inimoasă: House by the Church, Criș
- 172 **deGustat**: Slow Food în Șura Albă
- 176 **deAflat**: Săptămâna Haferland, un festival fermecător
- 180 **deVăzut**: În vizită la bisericile fortificate din Țara Ovăzului

igloo susține noile generații care învață, experimentează și construiesc, iar aparițiile recente reflectă deschiderea către viitor și dialog, către un mod responsabil și creativ de a locui lumea.

Noul album **igloobest Showroom Design** reunește 13 spații emblematic de expunere atent compuse, gândite nu doar pentru prezentarea produselor de design, ci mai ales ca experiențe vizuale coerente care îi inspiră pe cei care le vizitează. Albumul oferă o privire curatorială asupra modului în care designul devine limbaj și strategie de comunicare și poate fi văzut ca un instrument pentru arhitecți, designeri și branduri care înțeleg valoarea spațiului ca formă de expresie, dar și pentru publicul larg care caută inspirație pentru proiectele personale.

Noul **Sketchbook igloo** – Pentru că orice mare proiect începe cu o linie trasată pe hârtie. Creat pentru studenți și pentru toți cei care își notează constant idei, observații sau contururi de proiecte, carnetul de schițe Igloo este gândit ca un spațiu pentru idei și inspirație. Cu un design minimalist și funcțional, acest carnet oferă pagini pentru schițe spontane, detalii tehnice, concepte grafice sau simple gânduri vizuale.

Mașina care voia să fie bicicletă – prima carte din cea mai nouă colecție igloo, o colecție dedicată cititorilor mici și foarte mici. **iglookids** debutează cu o carte despre viața în oraș și importanța soluțiilor eco-friendly de mobilitate urbană. **Mașina care voia să fie bicicletă** de urbanistul Lior Steinberg este adresată copiilor cu vârste între 3 și 6 ani și spune povestea captivantă a unei mașini numite Jenny. Printr-o narațiune simplă și atrăgătoare, bogat ilustrată, abordează teme precum mediul urban, sustenabilitatea și ecologia, încurajând părinții și copiii să descopere lumea orașului contemporan.

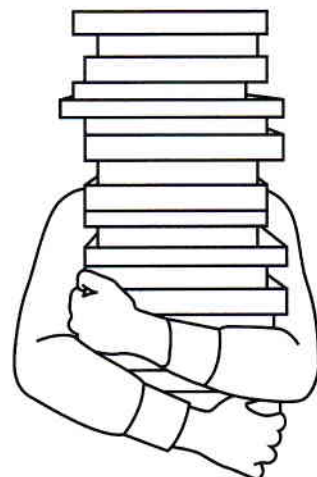
Your New Reading Habit

Abonează-te la *igloo* și creează un obicei zilnic care să-ți alimenteze creativitatea.

Cu doar 22.5 de lei pe lună* susții nișa jurnalismului de arhitectură și primești la tine acasă fiecare număr *igloo*, cu transport gratuit.

*plata recurentă se face o dată la două luni

Descoperă abonamentul pe igloo.ro

LBRIS

We know
books

artGRANIT

Design for life, by nature

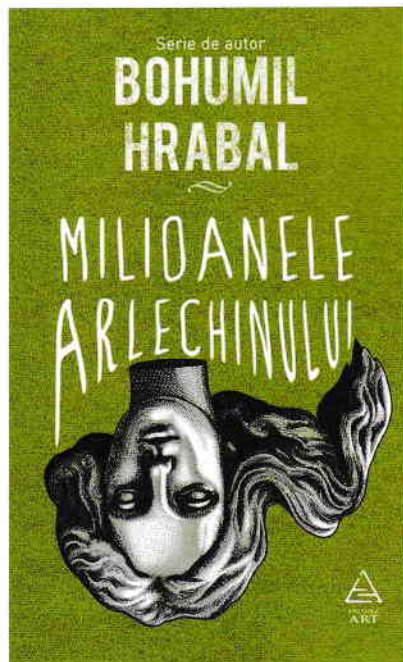
Bucuresti,
Soseaua Fabrica
de Glucoză, Nr.6-8

+40 318 283 400
info@artgranit.ro

Adaptive reuse. Spațiu și istorie în romanul *Milioanele arlechinului*

Text

Simona Gabriela Noaptes

„La marginea orașului, unde timpul meu s-a oprit în loc, se găsește un castel, iar în acest castel se află acum casa pensionarilor.” Așa începe *Milioanele arlechinului*, poate cel mai nostalgic dintre toate romanele lui Bohumil Hrabal. Într-o singură frază, încă de la început, Hrabal ne indică locul poveștii, un spațiu marginal straniu care, dacă ar fi văzut de un arhitect, ar putea fi considerat un exemplu de conversie arhitecturală. Castelul contelui Franz Anton von Šporck este un amplasament localizabil, real. Transformat începând cu anii '50 în spital și azil, el își schimbă destinația inițială – în această metamorfoză îl surprinde Bohumil Hrabal, prin ochii feminini ai personajului-narator.

Acuma stau aici în curtea casei pensionarilor, cândva castelul contelui Šporck [...] Trăgeam cu ochiul în pavilionul unde bătrânele stăteau întinse în pat și de unde emana un miros înțepător de scutece, trăgeam cu ochiul în sala de mese, unde acum mulți ani contele Šporck organiza festinuri pentru sute de nobili [...] vom locui aici ca parte a familiei contelui Šporck [...] vom lua însă cele trei mese ale zilei în aceeași cameră în care contele și familia lui serveau prânzul și cina.

În această casă a pensionarilor timpul istoric este anulat. Mutația socială se realizează, prin locuirea în succesiune a aceluiași spațiu, iar straturile temporale se juxtapun, trecutul și prezentul fiind simultane. Pensionari, mai bătrâni decât statuile baroce întruchipând lunile anului, populează acest domeniu nobil de la marginea orașului, un domeniu ca o capsulă a frumuseților vechi. Ei sunt exilați din oraș și din timp, dar replasați în centrul unei nostalgii culturale – în castelul contelui

Šporck, o importantă personalitate a Boemiei din timpul Imperiului Habsburgic. Romanul include lungi descrieri ale interioarelor și ale grădinilor, ale frescelor și ale statuilor, ale pavilioanelor și ale grandioaselor săli, acum adăposturi pentru bătrânii orașului, care se odihnesc în paturi păzite de picturi întruchipând „cupluri de îndrăgostiți, fauni care răpeau nimfe, satiri ale căror trupuri erau pe jumătate de țap și care se iubeau cu bacante lipsite de apărare, îmbătate de dorința bărbaților”, ca o promisiune a tinereții veșnice.

Castelul nu este doar un decupaj spațial – ci este și un loc al compensației istorice. Deschide calea către o urbanitate idilică tipică orașelor mici ale Imperiului. Spații ale voluptății și ale ordinii, orașele reprezentate în operele lui Bohumil Hrabal capătă dimensiuni arhetipale. Tipologia lor urbană este evocată la tot pasul, uneori în lungi descrieri care reconstruiesc peisajul construit și profilul social al acestora: „orașul avea trei mii cinci sute de locuitori și trei sute patruzeci de case, un oraș rural așezat în prea fertila vale a Elbei”, locuit de doisprezece negustori de plante și legume, trei tinichigii, douăzeci și șase de croitori, doi curelari, doi custurari... Această listă emoționant de exactă conduce spre povești despre familii și despre străzi cu nume schimbate, despre viața de zi cu zi și despre bălciuri și târguri, despre teatru și piețe, toate acum transformate.

Fascinația lui Hrabal pentru metamorfoza spațiului se poate citi și în felul în care autorul deconstruiește spațiul privat, niciodată în rigorile de alcătuire tradiționale. Casa, acasă, nu are valențele clasice ale spațiului intim, al securității și al familiei. În *Milioanele arlechinului*, acasă este o fabrică de bere de unde personajele se mută, spre finalul vieții, la casa pensionarilor. Moment care coincide cu naționalizarea impusă de regim după 1945.

Francin și-a luat ultimele lucruri, dar directorul a strigat după el când a ajuns în curte: „Deoarece anii fericiți ai tinereții dumneavoastră nu se mai întorc, am distribuit acțiunile între noi, noi suntem acum milionari, acționarii fabricii de bere, noi suntem aia... Căci nu numai fabrica asta e a noastră, ci și fabricile de malț, locomotivele, toate băncile, toate ogoarele, toate uzinele, totul...”

După ce ești martorul sfârșitului unei lumi, existența nu se poate prelungi în noul spațiu, în noul timp și în noul regim de gândire. „Tot ce era vechi și legat de vremurile trecute se pierduse odată cu limbile orologiului din turn.” Iar casa pensionarilor, fostul castel al contelui Šporck, este singurul loc unde, în transa somnului, a muzicii și a poveștii, la adăpostul frescelor baroce cu zei și nimfe îndrăgostite, se poate ieși din ireversibilul timp istoric care macină orașul în drumul său către viitor.

Milioanele arlechinului, apărută în limba română în 2019, se poate citi în seria de autor Bohumil Hrabal a Editurii Art. Traducere din limba cehă și note de Sorin Paliga.

DAIKIN

LIBRIS emura

We know
books

BUNĂ, SUNT
DAIKIN EMURA__

DESIGN
CARE VORBEȘTE
DE LA SINE

Află mai multe pe www.daikin.ro

„Cât timp încap într-un obiect?”

Interviu Iuliana Dumitru
Foto MNȚR

La 35 de ani de la înființare și după 9 ani de șantier, Muzeul Național al Țăranului Român tocmai și-a redeschis o parte din spațiile expoziției permanente, trăindu-și în continuare vocația de muzeu aflat într-un „perpetuu început”, de loc „al obiectului și al gestului”, într-o viziune muzeografică cu totul specială în peisajul românesc și european. Despre acest moment am stat de vorbă cu Anamaria Iuga, Corina Iosif, Georgiana Vlahbei și Iris Șerban, MNȚR.

„Totul e vechi și nouă toate” la Muzeul Țăranului în 2025? Ce putem (re)vedea odată cu redeschiderea și ce mai urmează pentru anul acesta?

În 2026 am suspendat timpul pentru un șantier de consolidare a vechii clădiri interbelice de la Șosea, iar în aprilie anul acesta am redeschis porțile expunerii permanente *Legea creștinească*, dedicată credințelor Țăranului și frumuseții artei plâsmuite de el. În cele zece săli de la parter, sunt obiecte „nevorbite” de nouă ani, care abia așteaptă să-și spună povestea din nou! Veți (re)găsi muzeul nu cu mult diferit.

Pentru acest an, pe lângă activitățile obișnuite, [in]vizibile sau vizibile, nădăjdum să redeschidem etajul dedicat rânduielii vieții cotidiene țărănești, pentru a re-întregi povestea MȚR, dar și deschiderea unei săli noi, care expunere inedită, multimedia, dedicată valorificării materialelor din Arhiva noastră de imagine. Cu o perspectivă proaspătă și totodată înrădăcinată în viziunea curatorială trasată de Bernea-Nicolau, „Salonul de Imagine și Sunet” va propune o explorare interactivă a fondurilor de arhivă și o perspectivă critică asupra arhivelor muzeale ca forme de producție a cunoașterii. Vizitatorii vor putea să descopere peste 1000 de materiale de arhivă, să răsfoiască, să asculte, să se întrebe.

Cum se continuă viziunea curatorială Horia Bernea – Irina Nicolau, care au marcat prin MȚR discursul muzeal românesc „eliberându-l de discursul muzeal” și invitând vizitatorul să descopere singur muzeul? MȚR este un fel de muzeu-antidot, menit să scoată muzeografia din formalism, din stereotipii, din prejudecăți, dar și să ofere încredere vizitatorului că deține deja cheia

de lectură a acestei lumi. Astfel explicau Irina Nicolau și Horia Bernea lipsa etichetelor din muzeu: *aici, obiectele sunt legate între ele prin relații pe care etichetele le-ar tulbura*. În muzeul nostru toate obiectele se ajută între ele, se susțin reciproc. De exemplu, laitmotiv sunt două obiecte expuse alături, pe peretele dinspre răsărit: o furcă de tors și un ou încondeiat. Acestea vorbesc despre complementaritatea dimensiunilor: cotidian și sărbătoare, feminin și masculin, realitate imediată și lume de dincolo. Mai departe, spațiul însuși este unul viu: arcadele, boltele, pereții comunică, intră în dialog cu obiectele.

Câte povești încap într-un obiect? Alegeți câteva astfel de obiecte, simple și poetice, pentru vizitatorul curios. Oricâte pot vizitatorii să închipuie! Printre primele obiecte cu care vă puteți întâlni, în sala „Crucea – pomul vieții”, e o cămașă de femeie care are cusute în dreptul pieptului două cruci. Este o cămașă de lăuză – o femeie aflată, deci, într-o stare delicată, de vulnerabilitate: după ce a născut. Crucile sunt menite să o protejeze pe ea, pe prunc și, mai ales, să ferească laptele de furtul strigoilor. Iar printre ultimele obiecte... este un anume Căluț din sala „Timp”. Salvat de Irina Nicolau de la ghenă și „suspendat” în muzeu, e capabil să stârnească un flux de reflexii, trăiri și referințe: *Sântoader / visatul ursitului / reciclare / ce are voie să stea într-un muzeu? / ce poate vorbi despre lumea țărănească? Chiar și un obiect de plastic, o jucărie mai degradă urbană, salvată de la pubelă? Poate tocmai el poate comprima timpul de joacă cu cel ritual, timpul copilăriei cu cel serios – de oameni mari, timpul care îi este dat unui obiect să-și îndeplinească o funcție, să moară, pentru a renaște apoi într-una nouă. Aici, poate, întrebarea mai potrivită e... cât timp încap într-un obiect?*

LEBRIS

We know
books

**VĂ AȘTEPTĂM ÎN SHOWROOM-UL DIN CALEA DOROBANȚI 172
SĂ DESCOPERIȚI NOUA COLECȚIE SCAVOLINI 2025**

BUCHAREST SHOWROOM
Calea Dorobanți 172
0722 518 321
0756 482 755
0723 441 044
www.scavolini.com

SCAVOLINI™

**STORE
BUCHAREST**
by **modool**